

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי א' סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות מה | ירושלמי: מעשר שני ה.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שפ"ב עד אמצע סעיף א' הגה "ישראל שהשכיר".
מוסר: חפץ חיים כלל ט' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

איך מרוויחים 40,000 דולר מזית אחד בודד? | איך חוסכים 18,000 ש"ח בגלל תקלה ברכב? | מדוע חילקו לאברכי הכולל ברמות את המלגות בקבר שמואל הנביא? | מאיפה מגיע קול של סירנה כשאין שום ניידת באזור? | מדוע בוורמיזא לא אמרו 'אקדמות'? | 1650

על דא ועל הא

**חברת 'אמריקן איירלינס' חישבה ומצאה,
שבזכות הפחתת זית אחד בודד מהסלט המוגש
במחלקה ראשונה, נחסכו לה 40,000 דולר -
שהם 82,000 דולר בערכים של היום!**

גם אנו, בחג השבועות תש"פ נוכל להציץ אחורה ולראות כיצד קבלה קטנה כפול 365 יום הפכה למשהו גדול ומשמעותי!

ישראל למברג

ננומטר (דק פי 1,000 משערה אנושית!) ומאמינים כי ניתן יהיה להשתמש בחומר הקל לייצור מטוסים.

נשמע רציני. אם מטוס ג'מבו, ללא מטען ונוסעים, שוקל כ-300 טון, ויצליחו להפחית ממנו אפילו רק מחצית מהמשקל, יהא זה הישג חסר תקדים!

אבל מה דעתכם על הידיעה הבאה: לפני כשבע שנים התחילה חברת 'לופטהנזה קרגו' להחליף את מכולות התובלה שלה. המכולות החדשות יוצרו מסוג ייחודי של אלומיניום - קל יותר. התוצאה: המכולה שוקלת 13 ק"ג פחות ממכולה ישנה.

נו, באמת... מה הם 13 ק"ג ביחס למטוס?! [ג'מבו מלא שוקל 588 טון!...]

נמשיך: לאחרונה החלו חברות תעופה לדרוש מהטבחים, להכין מנות קלות משקל מקודמותיהן.

נו, באמת!

הגדיל לעשות רוברט קרנדל, מנכ"ל חברת 'אמריקן איירלינס', שכבר לפני יותר מ-30 שנה דרש להפחית זית אחד מסלט שהוגש במחלקה ראשונה. וכך, משלושה זיתים בארוחה ירדו לשניים.

היעד המרכזי של כל חברת תעופה בעולם, הינו הפחתת-משקל. דלק-מטוסים הנו מזוקק יותר ויקר יותר, וכמות צריכת הדלק נגזרת ממשקל המטוס, ומכאן המאמץ להפחית בכובד ככל שניתן. מדי תקופה שומעים על רעיון חדש שמנסים ליישם, ולא פעם בהצלחה [רק לאחרונה התפרסם הרעיון, המעליב, של מחיר כרטיס בהתאם למשקל הנוסע].

לפני כשנתיים הודיעה חברת 'בואינג' על פיתוח חומר מתכת קל המחקה את מבנה העצם האנושית החזקה והקלה. מדובר במיקרו-סורג מתכתי אשר זכה לשיא עולמי בתואר "המתכת הקלה בעולם". החומר החדש (אשר פותח בשיתוף **מעבדות HRL**) כל כך קל, שהוא שוקל, מאית מהמשקל של פוליסטיין (חומר סינתטי חזק).

העיקרון התכנוני הוא לצמצם באופן משמעותי את צפיפות החומר על ידי יצירת מבנה מרושת - בדומה לעצם האנושית אשר בנויה בצורת רשת זעירה וקלה שמקנה חוזק למבנה כולו. לבניית המיקרו-סורג המתכתי, השתמשו בסיבי חומר בעובי של כ-80

אבל האמת הפוכה בתכלית: כעבור חודשיים בלבד מאז החלה לופטנהזה להשתמש במכולות הקלות, חישבו ומצאו שכבר נעשה בהן שימוש 70,000 פעם. כעת תחשבו לבד כמה זה 70,000 כפול 13 ק"ג: חיסכון של כמעט מיליון טון! וזאת בחודשיים בלבד, ובהחלפת רק כמחצית מכמות המכולות למכולות מהסוג החדש... גם חברת 'אמריקן איירלינס' חישבה ומצאה, שבזכות הפחתת הזית הבודד נחסכו לה 40,000 דולר - שהם 82,000 דולר בערכים

נוסחת הסוד היא: "וקבץ על יד ירבה" (משלי יג, יא). **מלבי"ם**: "וכל זה משל על עסק התורה... הלומד ומשתדל להוסיף בכל יום על חכמתו - ירבה ויחכם באחריתו". אז אולי זה רעיון, לקבל קבלה-קטנה בתורה לקראת חג השבועות תשע"ט, ובחג השבועות תש"פ להציף אחורה ולראות כיצד קבלה קטנה כפול 365 יום הפכה למשהו גדול ומשמעותי! (מוסף שבת קודש, יתד נאמן)

עניינא דיומא - חג השבועות

האם מותר לעמוד בשעת קריאת 'עשרת הדברות'?

שהורה כי בזמננו אין צורך להמנע מהעמידה, כיון שהכל יודעים שאינה אלא כזכר למעמד הר סיני, ומה גם שנוהגים לומר גם פסוקים רבים אחרים בעמידה, בזמנים שונים. אולם יש שהורה כי אף בזמננו יש לנהוג כדעת הרמב"ם, ואף המתפלל במקום בו נוהגים לעמוד אינו רשאי להעמד בעת קריאת הדברות.

ישנו מנהג עתיק יומין לעמוד בשעת קריאת 'עשרת הדברות' בציבור, כזכר לעמידת בני ישראל בשעת קבלת הדברות בהר סיני, כפי שנאמר: "ויתיצבו בתחתית ההר". הרמב"ם נשאל האם מנהג זה ראוי, והשיב בשלילה, מטעם שהמון העם עלול לטעות ולחשוב שיש יתרון לפסוקי הדברות על יתר פסוקי התורה, ומחשבה זו היא לקול האמונה בתורה. מאידך, כמה מהאחרונים ציינו מנהג זה כדבר ראוי. ויש

[ביאורים ומוספים דרשו תצד, 11]

והערב נא

"יש סיפורים על אנשים שלמדו ולמדו עד אפיסת כוחות ממש ולא יכלו להתנתק מהלימוד. מדוע? משום שהיה להם כה מתוק..."

כיצד זוכים לעריבות ומתיקות התורה? - הדרכה והכוונה מפיהם של מאורי הדור

ומתוקים רק בשבילו, וזה על ידי עוד ועוד לימוד התורה הקדושה, וכך זוכים למתיקות התורה. (לקראת ועידת 'אחינו' לקירוב רחוקים אדר ב' תשע"ד)

"על ידי שלומדים כל הזמן עוד ועוד"

במענה לשאלה כיצד מחזירים ערבות ומתיקות התורה בתלמידים, השיב מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: "על ידי שמרבים בלימוד התורה עוד ועוד זוכים למתיקות התורה. העצה להגיע למתיקות התורה היא רק על ידי שלומדים כל הזמן עוד ועוד".

התורה היא מתוקה, צריך רק לפתוח את הספר וללמוד... מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, בהתייחסו ל"מתיקות התורה", אמר כי "התורה היא מתוקה, צריך לפתוח את הספר ולהתחיל ללמוד ואז מרגישים את המתיקות..." (כנ"ל)

והוסיף מרן ראש הישיבה, כי זהו גם ההבדל בין אדם לבהמה. לאדם יש את היכולת להגיע למתיקות התורה, יש דברים מתוקים רק לאדם. בהמה לדוגמא, אוהבת רק דברים חיים, בשר חי, להבדיל מהאדם. כך לאדם יש דברים שהם יכולים להיות ערבים

לכוון ב'הערב נא' לזכות למתיקות התורה

מרן הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א: "יש להתפלל ולכוון ב'הערב נא' לזכות למתיקות התורה".
עוד הוסיף, כי מוכח שהתורה היא מתוקה. יש סיפורים על אנשים שלמדו ולמדו עד אפיסת כוחות ממש ולא יכלו להתנתק מהלימוד. מדוע? משום שהיה להם כה מתוק ועניין אותם הלימוד עד כדי כך שלא יכלו להתנתק מהלימוד והביא אותם עד לאפיסת כוחות ממש.

יודע שהוא עושה דבר כה חשוב יגיעת התורה עצמה תהנה אותו". (ועידת "אחינו" לקירוב רחוקים, מלון רמדה ירושלים אדר ב תשע"ד)

הסגולה הטובה ביותר להצלחה

מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "הסגולה הטובה ביותר להצלחה היא ההתמדה והלימוד ברציפות. לערנן און לערנן" (ללמוד וללמוד).
(בשיחה במעונו, לרבני ישיבת "נרו יזרח" סיון תשע"ה)

החדרת מתיקות התורה לתלמידים

הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א:
איך מנחילים לבחורים את מתיקות התורה? - "הדבר העיקרי הוא דוגמא אישית, שיראו על הרב והמחנך את מתיקות התורה. לבד מכך צריך לדעת להחדיר בהם יראת שמים ומידות טובות. שכן התורה היא רוחנית, ואינה יכולה להיות בגוף שהוא מאוד לא רוחני. אם לאדם יהיו מידות טובות ויראת שמים תהיה לו סיעתא דשמיא ללמוד תורה כראוי.

(ועידת "אחינו" לקירוב רחוקים מלון רמדה ירושלים אדר ב תשע"ד)

(קטעים מתוך 'סברי מרנן' בעריכת יחיאל סבר)

"ללמוד וללמוד עד שיקבל הטעם המתוק של 'הערב נא"

הגאון הגדול רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל, סיפר לכותב השורות, כי בהיותו צעיר בשנים למד עם בחור צעיר לחזקו. כחלק מהחיזוק, נכנס עימו למרנא החזון איש זיע"א ושטח בפניו את חוסר הטעם בלימוד של הבחור הצעיר. מעניין אותו יותר משחקים, טבלאות ודברים בטלים. אמר החזון איש, שילמד וילמד עוד ועוד, עד שיקבל את הטעם המתוק של "הערב נא"!

להבין את החשיבות שבתורה

הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א: "כדי להגיע למתיקות התורה יש להבין את החשיבות שבתורה. השאיפה בתורה באה על ידי שמבין את חשיבות התורה הקדושה. אם אדם

יומא דהילולא

אחד האברכים הציע הצעה פשוטה: "קבר שמואל הנביא נמצא לא רחוק מכאן. הבה נעלה לשם ונישא תפילה לפעול ישועה לזירוז המשכורות המתעכבות"

"ושמואל בקוראי שמו" - סיפור ישועה מופלא שאירע לאברכי כולל בשכונת רמות

הנה, קבר שמואל הנביא נמצא לא רחוק מכאן. הבה נעלה לשם ונישא תפילה במקום הקדוש לפעול ישועה לזירוז המשכורות המתעכבות. ההצעה באה על רקע שמועה לפיה אברכי כולל אחר ברמות, שאף הוא היה שרוי בקשיים, עשו כך והתפללו בקבר שמואל הנביא ואכן נושעו.

ממחשבה למעשה. הם ארגנו מנין אברכים מתוך הכולל שייצאו בהפסקת הצהרים, בבין הסדרים, ויעלו רגלית לקבר להתפלל ולפעול. ברגע האחרון, ביטל אחד האברכים את השתתפותו בטענה שהוא מאוד עייף. חשובה לו מאוד תנומת הצהרים כדי שיוכל ללמוד בסדר שני בראש צלול. חבריו הבינו לליבו והעמידו אברך אחר במקומו.

בשעה 2:00 בצהרים בדיוק החלה התפילה. פרקי תהילים נאמרו בחמימות בפנים הציון, כאשר אחד מהם שהיה כהן עומד

הצריח המתנשא לגובה רב מעל מערת קברו של שמואל הנביא, נראה למרחקים לעיני כל באי שערי העיר ירושלים, בואכה רמות ושכונות הצפון. ההרגל עושה את שלו, כך לפעמים תושבי ארץ ישראל המשופעת במקומות קדושים לא תמיד מודעים לגודל שגב אדמות הקודש הנמצאות בקרבתם, ושהם דורכים עליהם ללא משים. מספר לנו הרב י' ש', אברך שלמד בכולל חשוב בשכונת רמות, סמוך ונראה לציון שמואל הנביא: חודשים ארוכים לא קיבלנו משכורת. פטרוני הכולל נקלעו לקשיים, וכרגיל, לצערנו, הנפגעים הראשוניים מכל גל פיננסי קשה הינם האברכים היקרים, שאינם יכולים לעשות כלום ואף אינם רשאים לבוא בטענות לאף אחד. אין להם אלא להתחזק שוב ושוב בבטחון ולהשקיע את כל ישותם בלימוד התורה מתוך הדחק, וזה מה שעשינו.

לאחר שבאו מים עד נפש, הציע אחד האברכים הצעה פשוטה:

מבחוץ ומצטרף אליהם בתפילה.

באמצע אמירת התהילים, מבחין הכהן בחבר שנותר לנוח בכולל, המגיע אף הוא מתנשם ומתנשף לכיוון הקבר. "מה קרה שהחלטת להגיע?" - הוא שואל את חברו כשהתקרב, ואז שם לב לפניו הנרגשות ולשקית הגדולה שהוא מחזיק בידיו.

"בקושי הצלחתי להירדם" - מספר האברך - "והנה נכנס לפתע המזכיר של הכולל ומעיר אותי: 'הנה משכורות של שלושה חודשים', הוא מנפנף מולי בשקית גדושה מעטפות. 'לך תחלק אותן במהירות לכל האברכים'..."

"אצתי אפוא כחץ מקשת ותפסתי טרמפ לכאן כדי לבשר לכם שהתקבלה תפילתכם. עודכם מדברים בציון הקדוש וכבר נשמעה תפילתכם והגיעה ישועתכם בדמות משכורות מוכנות ומזומנות להפקדה בבנק".

בצאת האברכים מהציון בהרגשה שפעלו, הם נדהמו לפגוש בחוץ את החברים מגישים לכל אחד שלוש משכורות טבין ותקילין, ויהי הדבר לחיזוק גדול להמשך לימודם בהתמדה, בזכות התפילה במקום הקדוש של 'שמואל בקוראי שמו'.

(אהרן ברגמן, 'המבשר' כ"ט באייר תשע"ו)

הסיפור היומי

הנהג כבר עמד לסטות אל הנתיב הנגדי כדי לעקוף את המשאית, אך לפתע שמע קול של סירנה משטרתית, וחזר מיד אל הנתיב המקורי. רק אז גילה שכפסע היה בינו לבין אסון כבד...

אבל אז ניצבה לפניו תעלומה - מהיכן הגיע קול הסירנה כאשר שום ניידת לא נראתה באופק? | סיפור מדהים על הצלת חיים בזכות קביעת עיתים לתורה

התנוסס 'לוח' - זהירות מטען חריג וכבד לפניך. והחלו 'זוחלים' על הכביש במקום 'נסיעה' על הדרך. יושבי הרכב הביטו בשעון וראו כי לפי 'נסיעה' - זחילה' כזאת יגיעו לחתונה במוצאי החתונה. בלית ברירה החליט הלה לעקוף בדרכו את 'הזוחל' הלו על ידי נסיעה לכמה רגעים בכביש המוביל לכיוון ההפוך מכיוון נסיעתו (בפס ישר ולא מקוטע המתיר לעקוף).

למותר לציין שאיסור גמור לנהוג כן, וחמירא סכנתא מאיסורא, אך אין דנים את האדם בשעת דוחק ולחץ. ואכן, בדק את הדרך הנגדית וראה כי ריקה היא מכל מיני כלי רכב, וכבר החל לסובב את הרכב להיכנס לאותו 'נתיב' הנגדי, ולפתע נשמע באזנו קול בוקע ועולה (אזעקה גדולה) מתוך רכבם של שוטרים. מיד חזר למקומו הראשון, ותיכף נגלה לפניו מראה מחריד, כי מהצד הנגדי נסעה עוד משאית במהירות עצומה, ואילולי היה נשאר על אותו נתיב, עוד רגע קט היו כל בני המשפחה עולים למנוחתם בגן עדן... כראותו את הנס הגדול הודה לה' על כל חסדיו ושמח בלבו על חייו שניצלו, ואף כבר היה מוכן לשלם לשוטרים כל קנס אשר יושת עליו. אמנם כאשר התעשת והמתין לשוטרים שיתנו לו קנס כדין העובר על החוק, לא מצא אותם כלל. ואף לאחר חקירות ובדיקות לא ראה כל זכר לשוטרים, והיה תמה ומתפלל איך יתכן כדבר הזה, הרי להדיא שמע קול תרועה הבוקע מרכבם של השוטרים, ואיך נעלמו כהרף עין.

הדבר היה בפניו כחידה סתומה, אבל מה יעשה, וכי ידלוק אחרי השוטרים 'הרואים ואינם נראים' לשלם קנסות? אדהכי והכי נטתה המשאית מהדרך ופינתה עבורו מקום ליסע ברווח, וב"ה

מעשה ביהודי שעשה תורתו קבע ומלאכתו עראי, ואע"פ שנאלץ לעסוק ביגיע כפיו במשך רוב שעות היום כדי לכלכל את בני ביתו, קבע עתים לתורה והשתתף בשיעור גמרא מדי יום ביומו. שיעור זה היה אצלו כחק ולא יעבור, מעולם לא החסיר אפילו פעם אחת מלהשתתף בו.

ויהי היום, ואחיו היחיד עמד להכניס את בנו תחת החופה בשעה טובה ומוצלחת, כשמקום עריכת הנישואין הוקבע לעיר אחרת. לרוב קרבת האחים הוכרח היהודי להופיע בחתונת בן אחיו מקבלת הפנים עד אחר המצווה טאנץ'. אך דא עקא, כי נשאלה השאלה 'תורה מה תהא עליה', הרי לשם הופעתו כבוד בחופה יצטרך היהודי להחסיר באותו יום מהשיעור הקבוע...

ככובד ראש ניגש אל המגיד שיעור ושאלו כגון דא מה עלי לעשות - שיפקד מקומי בשיעור, או בחופת בן אחי? חשב המג"ש, ואחר נענה: איעצך כדי שתוכל לקיים שניהם, יש ברשותי 'טייפ' (קלטת) בה הוקלט השיעור מהמחזור הקודם בדף שנלמד כאן למחר, אתן לך את הטייפ ותשמע אותו בדרך נסיעתך לחתונה, ונמצאת מקיים 'ובלכתך בדרך' בהידור רב, ויצאת ידי שניהם' - את שיעור התורה לא החסרת, ומהחתונה לא נפקד מקומך. ותרב שמחת היהודי, שלא יפסיד את לימודו הקבוע.

למחרת היום בעת הצהריים נכנס היהודי עם כל בני משפחתו לרכבו, והחל בנסיעה לקראת החתונה הגדולה, וגם החל לשמוע את שיעורו הקבוע בגמרא. תחילת הדרך עברה עליהם מתוך 'דברי תורה' בהתרוממות הרוח, אך לא עבר זמן רב והאיש מצא את עצמו נוסע מאחורי 'משאית' (טראק) גדולה אשר מאחוריה

הגיע למקום החתונה בעוד היום גדול.

אחר הדברים האלה, כשכבר כלו לרקוד 'מצווה טאנץ' עשו את דרכם לחזור לביתם. על אם הדרך החליט האברך לחזור על תלמודו והדליק שוב את ה'טייפ'. ויהי בהגיעו לאותו חלק שבו שמע בצהרי היום את 'קול השופר' של השוטרים, שמע שוב את הקול בוקע ועולה. או אז הבין שבאמת לא היה שם שום שוטר, ורק שלפני

כמה וכמה שנים כשמסר המג"ש את שיעורו עבר וחלף שם שוטר שמיהר לדרכו והשמיע את קולו ברמה, וקול זה שב להישמע היום כשנקלע לסכנה על אם הדרך כשמיהר לחתונתו. נמצא שהקב"ה הזמין את הצלתו מבעוד מועד, ובזכות שמירתו על קביעת העיתים נזדמנה הצלה זו לפתחו. כי מוצאי מצא חיים (משלי ח' ל"ה).

(באר הפרשה)

פרשת השבוע

הרכב שברשותי משמש לדבר מצוה בלבד... הוא אינו משמש לצרכי ביתי, כי אם לשמח אנשים שנזקקים, לשם כך אני נוסע מעיר לעיר. הזמן היחיד שאני משתמש ברכב לשמח את משפחתי, אלו ימי חול המועד, שאז הרכב מסור אך ורק להם כדי לשמחם. והנה ביום הראשון של חול המועד פסח, 'תקלה ברכב', הילדים התאכזבו ואף גם לי כאב הדבר...

שני סיפורים אמיתיים ומיוחדים, על הארת פנים וחסדי ד'

לתשלום. אך אז הסבירו לי את הנפלא מכל: "לאחרונה הגיעו לחברה המרכזית העולמית תלונות רבות על הגיר, ומהחברה העולמית הורו למוסכים המורשים מטעמם כי כל רכב שיגיע עם גיר תקול ועדיין לא עשה מאה וחמישים אלף קילומטר (150,000) יחליפו לו את הגיר ללא כל חיוב... שמחתי שמחת חג גדולה ועצומה הן קיבלתי במתנה חי אלפים שקלים בחינם.

לקחתי את המפתחות בהתרגשות והנעתי את הרכב, ועתה קרה הדבר האמיתי: הרכב ביצע 149,670 ק"מ!! מאה ארבעים ותשע אלף ושש מאות שבעים, כלומר עוד שלוש מאות שלושים קילומטר הייתי במאה חמישים אלף, כלומר יום אחד של טיול עם הילדים הייתי מפסיד את המתנה הנפלאה הזו.

ואני שאלתי בליבי מדוע ה' לא יכול היה לחכות עד אחרי חול המועד??? כי אחרי חול המועד הייתי בוכה על חי אלפים שקלים... בתודה לבורא עולם על כל חסדיו הנגלים והנעלמים מעינינו!!! בעל המעשה א.ה.

מכשיר שמיעה בהשגחה פרטית

באחד הימים ניגש אלי אברך ושאלתו בפיו, אם יש לי אולי את מספר הטלפון של איש פלוני? שמחתי להיענות לבקשתו, ואמרתי לו, שאמנם עד אתמול לא היה לי את מספרו, אבל הנה בדיוק אתמול התקשר אלי הלה לאיזה צורך, ועדיין המספר שלו מופיע על צג מכשיר הפלאפון שלי, ברשימת השיחות האחרונות!

ותיכף הוספתי לאותו אברך, שצריך לראות גם במקרה זעיר ופשוט זה, את יד ה' המסובבת כל מקרה בהשגחה תדירית. שבוודאי מן השמים סיבבו בטיב ההשגחה העליונה, שיבוא לשאול דווקא אותי אם יש לי את המספר, אחר שמאתמול כבר הכינה ההשגחה עבורו, שיהא המספר הנצרך לו מוכן ועומד אצלי על הצג.

"יאר ה' פניו אליך ויחנך" (במדבר ד', כ"א)

מתנת חג מן השמים

הרכב שברשותי משמש לדבר מצוה בלבד...

כן, כן, כפי שאני מספר לכם - רכב למצוות. הוא אינו משמש לצרכי ביתי או כל דבר אחר, כי אם לשמח אנשים חולים ואנשים נזקקים, לשם כך אני נוסע מעיר לעיר דרך בתי חולים ועוד ועוד, עשייה של חסד.

בני ביתי יודעים, כי הזמן היחיד שאני משתמש ברכב לשמח את משפחתי אלו ימי חול המועד, שאז הרכב מסור אך ורק להם, ואני מוציא אותם לאן שרק ירצו כדי לשמחם.

והנה ביום הראשון של חול המועד פסח, תקלה ברכב, הילדים התאכזבו ואף גם לי כאב הדבר...

לאחר שהתייעצתי עם רב והוברר לי כי מותר לתקן את הרכב במועד, בנסיבות הקיימות, הודעתי לילדיי שיתפללו שהרכב יתוקן במהרה, ועוד בחול המועד יהיה לנו את הרכב לטיולים.

בדקתי את מהות התקלה, והתברר כי הלך הגיר ברכב. בדקתי עלויות תיקון במוסך מקומי, ואמרו לי שמחיר החלפת גיר לחדש יעלה שמונה עשר אלף שקלים (18,000 ₪!) נבהלתי מהמחיר והתייעצתי עם חבר שמבין בתחום. הלה הציע לי להעביר את הרכב למוסך מורשה בירושלים שם יש סיכוי למחיר זול יותר באופן משמעותי וכן אחריות לתיקון... סמכתי על החבר ושלחתי את הרכב לתיקון במוסך החברה בירושלים.

כעבור יומיים התקשרו מהמוסך לבשר לי כי הרכב מוכן. עליתי ירושלימה לאסוף את הרכב בדחילו ורחימו, בתפילה שהתשלומים בכרטיס האשראי יעברו בשלום כאשר במקרה ולא, כבר הכנתי חבר עם כרטיס גיבוי להלוואה...

ניגשתי לעמדת התשלום לבקש חשבונית. בחשבונית הופיע סכום לתשלום 0 ₪, הבנתי כי ישנה טעות וביקשתי את הסכום

החדשה, ולחזקו לקראת השנה החדשה שבפתח. בהיותם יחדיו בחיידר, חשבה האם אולי יש כאן לאחד הילדים 'תיק אוכל' הדומה לתיקו של הבן שלה, ושמה, פן ואולי התחלפו להם התיקים הדומים, והמכשיר נמצא בתיק אוכל אחר...

היא שאלה את בנה, אם ידוע לו אולי על ילד נוסף בכיתה שיש לו 'תיק אוכל' כמו שלו, והבן הצביע על חברו. כששאלה האם את אותו חבר, וביקשה הימנו להראות את התיק שלו, הוציא הלה ברוב חשיבות 'תיק אוכל' חדש ויפה, ולאכזבתה של האם סיפר, שאכן בשנה שעברה היה לו תיק כזה הדומה לשל בנה, אבל לכבוד שנת הלימודים החדשה קנו לו תיק חדש ומהודר! לא אמרה האם נואש, וחשבה שמן הראוי לנסות להתקשר אל אותה משפחה, ולבקשם לחפש בתיק האוכל הישן, אם הוא עדיין קיים... שמא נמצא שם המכשיר הקטן והיקר, שכן יתכן שהילדים החליפו ביניהם באותו יום בקייטנה את התיק...

כששמע האבא של החבר במה מדובר, החל לחפש בביתו אחר אותו 'תיק אוכל' ישן משנת הלימודים הקודמת... לאחר כמה בירורים וחיפושים נמצא התיק כשהוא זרוק בתחתית מיכל הכביסה המלוכלכת... הממתנה להיכנס אל תוך מכונת הכביסה. לאחר שהועלה התיק הישן מתוככי הר הכביסה, נפתח אחר כבוד תא אחר תא, ואכן לתדהמת הכל נמצא המכשיר האבוד כשהוא מונח בפנית התיק. אימו של החבר סיפרה שכבר 4 פעמים היה אותו תיק אוכל בתוך מכונת הכביסה לצורך כיבוסו, ובכל פעם ברגע האחרון לפני הפעלת המכונה נצרכה לתחוב פנימה משהו דחוף יותר ויצא התיק החוצה.

למותר לציין מה היה נשאר מן המכשיר העדין, אילו היה נשחק במכונת הכביסה. ובכן ראו הכל בחוש, את יד ד' הטובה ששמרה מכל משמר על שלימותו של המכשיר, בטיב ההשגחה העליונה, להשיבו לבעליו בדרך מופלאה! בחסדו יתברך המשגיח בדקדוק בכל צרכי עמו ישראל תמיד.

(מתוך עלון טיב הקהילה פרשת בחוקותי תשע"ח)

אמר לי אותו אברך, אם הרב מדבר עמי על 'טיב ההשגחה', אספרה נא גם אני אמונת השי"ת וחסדו הגדול שעשה עמדי לאחרונה, בהשגחה פרטית נפלאה!
וכה סיפר האישי:

ילד קטן יש להם הסובל משמיעה לקויה ל"ע, ולצורך כך מרכיב הוא בקביעות על אזניו 'מכשיר שמיעה', וכך הולך הוא אל החיידר מדי יום ביומו. עלות מכשיר יקר שכזה היא כעשר אלף ש"ח! והילד יודע שצריך הוא לשמור עליו היטב שלא יאבד! בכל פעם שנצרך להסירו בהיותו בתלמוד תורה, הוא מניחו במקום שמור ומיוחד בתיק האוכל שלו! גם המלמדים והעוזרים שבחיידר עודכנו על כך, הם מקרבים את הילד במסירות, דואגים לשלומו, ושומרים היטב על המכשיר הקטן היקר שבאזניו, שלא ילך לאיבוד חלילה, ושיחזור בשלמות הביתה.

והנה הגיעה עונת הקיץ, הילדים יצאו ל'בין הזמנים', כנהוג בכמה מקומות, והילד נשלח עם שאר חבריו לקייטנת בין הזמנים שהתקיימה בין כותלי התלמוד תורה. - גם בקייטנה עודכנו כמובן המדריכים בבעיית השמיעה של הילד, ובצורך בשמירה הדוקה על מכשיר השמיעה הזעיר שעל אזניו. ברם, בקייטנה כמו בקייטנה, השמירה רופפת מעט כידוע... והנה יום אחד חוזר הילד הקטן הביתה כשהוא ממרר בבכי על מכשיר השמיעה היקר שאבד ואיננו!

תיכף ומיד התגייסה כל המשפחה למבצע חיפוש נרחב, הם עברו שוב ושוב על כל תוואי הדרך שהלך הילד, חיפשו בכל רחבי הקייטנה, בפרוזדורים ובחצר הגדולה, לא השאירו אבן על אבן... אך כלשונו של המספר: "הפכנו את כל העולם ולא מצאנו!". כך חלפה לה תקופת בין הזמנים, כשהמשפחה הצטערה מאוד על אובדן המכשיר היקר, והתפללו תדיר להשיב להם את אבדתם.

והנה החלה שנת הלימודים החדשה, וביום הראשון ללימודים לקחה האם את ילדה הקטן אל החיידר, ללוותו בדרכו אל הכיתה

חג השבועות

למה 'מבקשים רשות' לפני הקריאה בתורה בחג השבועות?

5 דברים שלא ידעת על פיוט האקדמות

לתרגם, הוא נותר בקהילות אשכנז וצרפת פעמיים בשנה, בשביעי של פסח ובשבועות. וזהו גם פיוט האקדמות, שבו מבקש המתרגם 'רשות' מהקהל לפתוח בדברים.

1. מהו פיוט ה'אקדמות'?

בעבר נהגו לתרגם את קריאת התורה לארמית עבור פשוטי העם, וקודם לכן היה המתרגם אומר פיוט שהיווה כעין 'בקשת רשות' טרם שהוא מתחיל בתרגומו. גם לאחר שפסק המנהג

2. מי כתב את ה'אקדמות'?

ישנן כמה גרסאות על נסיבות חיבור האקדמות: לאחת הגרסאות היה זה בשנת ד'ע"א באחת מארצות אשכנז, כשאחד הכמרים היה הורג בכישופיו יהודים רבים, ונתגלה לחכמים בחלום כי יהודי מעשרת השבטים ששוהה מעבר לנהר הסמבטיון, ביכולתו להילחם בכומר. רבי מאיר בר רבי יצחק נשלח לקרוא ליהודי זה, שאכן ניצח את הכומר. היה זה בערב חג השבועות, ולפי גרסה זו הזקן מעשרת השבטים הוא שכתב את פיוט האקדמות. לפי גרסה אחרת, המעשה התרחש בשנת ד'קכ"א, והפיוט חובר על ידי רבי מאיר עצמו בעת שליווה את היהודי מעשרת השבטים לקראת יציאתו, כיוון שידע שלא יוכל לשוב יחד עמו לאשכנז.

3. מהיכן המנגינה של ה'אקדמות'?

מקורה של המנגינה העתיקה בה אומרים את האקדמות, אינו ידוע. בקהילות של יוצאי יהדות רוסיה מושרת המנגינה גם בברכת

הקידוש בשלוש רגלים, ובשמחת תורה בעת עלייתו לתורה של 'חתן התורה'.

4. היכן לא אומרים 'אקדמות'?

דווקא בקהילת וורמייזא עצמה, עיר מגוריו של מחבר הפיוט, לא נהגו לקרוא אקדמות, וזאת בשל מסורת המקובלת בידם על שליח ציבור שפעם אחת השתפך בקול נעים בעת הקריאה עד שיצאה נשמתו.

5. מתי אומרים את ה'אקדמות'?

בעבר נהגו לומר את האקדמות לאחר קריאת הפסוק הראשון בתורה, אולם בהמשך התעורר פולמוס סביב כך, והיו פוסקים שסברו שהדבר מהווה הפסק בין ברכות התורה לקריאת התורה. היום נהוג שהעולה הראשון מברך רק אחרי אמירת הפיוט.

קול העם

לפתע אירע דבר מעניין: הרבנית, שישבה על כסא בצידו החדר ונמנמה, פתחה לפתע את עיניה בסערה ופנתה לילדיה: "דרך ארץ, ילדים, אולי נצא מהחדר? סבא נכנס, סבא נמצא כאן!"

"ראיתי את אבא נכנס לחדר, הולך עם מקלו, ממש כמו בחייו" - אמרה בתו של הסטייפלער זי"ע

חלפה שניה, והיא הסבירה את האמירה הספונטאנית שלה כמתנצלת: "כאשר נמנמתי ראיתי את אבא נכנס לחדר, סבא פוסע פנימה כאילו חי ממש, הולך עם מקלו כמו שהיה אז, ואני לא יודעת מדוע".

זו הפעם היחידה שמישהו מבני המשפחה שמע ממנה מילים מהסגנון הזה בכלל על אביה, כי ראיות או חלומות לא היו מנת חלקה מעולם, והיא כידוע היתה אשה גדולה מאד. ואוי, אז באותם רגעים החלה שעת הפטירה של אותו קדוש וצדיק יסוד עולם רבי שלמה זצ"ל.

(מכתב שפורסם באתר נאמן נשא תשע"ד)

היום, ראש חודש סיון, הוא יום השנה לפטירתה של הרבנית הצדקנית מרת א' ברמן ע"ה בתו של מרן הסטייפלער זצ"ל. כ'אח מטפל' זכיתי לעמוד ליד מיטתו של בעלה הגאון הגדול רבי שלמה ברמן זצוק"ל בשעות האחרונות לפני הסתלקותו, ונר אלוקים טרם יכבה. הרגעים המיוחדים הללו עברו עלי בהתעוררות רבה לא ידענו כי אנחנו כבר ממש בשעה האחרונה, אבל לפתע קרה דבר מעניין: הרבנית אשת חבר שישבה על כסא בצידו החדר ונמנמה, לפתע פתחה עיניה בסערה ופנתה לילדיה: "דרך ארץ, ילדים, אולי נצא מהחדר? סבא נכנס, סבא נמצא כאן" - היינו אביה, מרן הסטייפלער זצוק"ל.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם נכון להשתמש באבוקה קטנה המיוצרת לאחרונה במיוחד עבור יקנה"ז?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: דעת מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א שיש לחוש בזה משום איסור הדלקת נר של בטלה ביום טוב, כיון שאינו זקוק לאורו, ואבוקה אינה מעכבת בהבדלה. והעיד על מרן שבט הלוי שהיה מברך 'בורא מאורי האש' על הנרות שהודלקו לצורך יום טוב.

שאלה: השנה, יום טוב של שבועות חל במוצאי שבת ועושים קידוש והבדלה יחד, בסדר: יין, קידוש, נר, הבדלה, זמן, שסימנם 'יקנה"ז'. והנה לאחרונה המציאו אבוקונת קטנה שמחזיקה מספר דקות בשביל מצוות יקנה"ז. האם ראוי להשתמש בה?

הדף היומי בהלכה

מדוע תיקנו חכמים שגוי הדר בחצר יאסור את הטלטול מהבתים לחצר?

וטעם התקנה - כדי שיתרחקו ישראל מלדור בשכנותם של גויים, ולא ילמדו ממעשיהם. והסיבה שלא תיקנו כן בחצר שדר בה יהודי אחד, היא - שמקרה כזה אינו שכיח, כיון שיהודי חושש לדור לבדו עם הגוי. והוא הדין במקרה ששני יהודים דרים יחד בדירה אחת - שלא תיקנו שהעירוב לא יחול, כיון שמקרה כזה גם הוא אינו שכיח. ויש מהפוסקים שהקלו בדין זה בזמננו, כיון שבלאו הכי אנו שרויים בין הגויים ומעורבים בהם, אך רבים כתבו שאין להקל בכך. [שו"ע שפב, א, משנ"ב ד-ז, וביה"ל ד"ה אז; ביאורים ומוספים דרשו, 1, 4 ור]

חצר שדר בה יהודי אחד, ודר בה גם גוי אחד, או יותר - אין היהודי זקוק ל'עירוב חצרות', כיון שדירתו של גוי אינה נחשבת לדירה, והיא כחלק מהחצר; וממילא מותר לטלטל הן מבית היהודי והן מבית הגוי אל החצר, ולהיפך. אולם, אם דרים בחצר שני יהודים או יותר, בבתים נפרדים, או בדירות נפרדות בבית אחד - אשר דינם הוא שצריכים לערב 'עירוב חצרות' זה עם זה כדי להתיר את הטלטול מבתיהם לחצר, ומבית לבית - ודר בה גם גוי, תיקנו חכמינו ז"ל שהעירוב אינו חל.

הדף היומי בהלכה

באיזה מקרה תיקנו חכמים שצריך לשכור מקום מסוים - כדי שלא ישכרוהו...?

הגוי, והגוי עצמו הופך לאורח בחצר. והטעם שהצריכו חכמים דווקא שכירות, ולא ביטול רשות - כדי להרחיק את היהודי משכנותו של הגוי; והיינו, שדרכו של הגוי לחשוש שהיהודי יעשה כישוף ברשותו, ויימנע מלהשכירה, ומכיון שללא שכירות החצר אסורה, יאלץ היהודי לעבור לחצר אחרת. ודווקא שכירות, אבל שאילה אינה מועילה; ויש אומרים שמועילה. ונחלקו הפוסקים אם צריך לתקן את מחיצות רשותו של הגוי כדין לפני ששוכרים אותה ממנו; ונהגו להקל.

בהמשך לאמור: כפי שלמדנו, דייר בחצר אשר 'ביטל את רשותו' לגבי שאר דיירי החצר, אינו צריך להשתתף בפת של 'עירוב החצרות', והעירוב חל. וכששניים דרים בחצר, יכול האחד לבטל את רשותו לגבי חבירו, ומותר לחבירו לטלטל חפצים בחצר ובבתים ללא עירוב. אולם, בגוי, לא תיקנו חכמים שיועיל ביטול רשות, כי אם שכירות בלבד, כלומר, שישכרו מהגוי את רשותו; ואזי מותר לטלטל מהבתים לחצר, ולהיפך. ועניינה של שכירות זו הוא, שאז יש ליהודי כוח בחצר הבא מכוחו של הגוי, וכאילו הוא נכנס תחת

[שו"ע שפב, א, ומשנ"ב ה-ו; ביאורים ומוספים דרשו, 11 ור; וראה שם 10 ור]

על איזה 'עירוב חצרות' אסור לברך למרות שכבר גבו את הפת מדיירי החצר?

השכירות. אך בדיעבד, אף באופן זה, אם שבו ושכרו את רשות הגוי, ופת העירוב קיימת ומונחת במקומה בכניסת השבת, ניתן להסתמך עליה כפת של עירוב חצרות, כאילו שבו ועירבו מחדש; ויש אומרים שעירוב שנעשה על ידי שאחד מדיירי החצר זיכה פת לכולם, (ולא בגביית פת מכל אחד) - אינו חל מאליה בכניסת השבת. ויש שכתב כי במקרה שבלאו הכי לא מברכים על עירוב החצרות, וכגון בעירוב חצרות שנעשה רק מספק ולחומרא - מותר לעשות את העירוב לפני ביצוע השכירות.

[ביה"ל שפב, א, ד"ה צריך; ביאורים ומוספים דרשו, 23-24; וראה שם, 43]

בהמשך לאמור: כאשר נדרשת שכירות רשותו של הגוי, לכתחילה יש לבצע את השכירות לפני עשיית העירוב, כיון שקודם לכן אסור לברך על עשיית 'עירוב החצרות', שהרי יש להניח שהגוי לא ירצה להשכיר את רשותו, כנ"ל, והעירוב לא יחול, והרי זו ברכה לבטלה. אולם, בדיעבד, אם השכירות בוצעה לאחר עשיית העירוב, לפני כניסת השבת - העירוב חל.

ואם שכרו מהגוי את רשותו לזמן מוגבל - בתום זמן השכירות, שאז צריך לשכור את רשותו מחדש, לכתחילה יש לעשות גם עירוב חדש, כיון שהרי זה כאילו התנו שהעירוב יחול רק עד לתום

* שני בתים שיש ביניהם פתח, ולא עירבו 'עירוב חצרות' זה עם זה - יכול הדייר שבבית א' ל'בטל את רשותו' לגבי הדייר שבבית ב'; ואזי מותר לדייר ב' לטלטל חפצים מביתו לבית א' ולהיפך, וכן מותר לדייר א' לטלטל מביתו לבית ב'. אולם, אסור לדייר א' להוציא חפצים מבית ב' לבית א', כיון שבכך מחזיק ברשותו, וחוזר בו מביטולו. ולדעת השולחן ערוך, אסור זה הוא אף אם כבר החזיק דייר ב' בבית א'. ובמקרה של רבים שביטלו את ביתם לגבי ביתו של יחיד - לכל הדעות האיסור הוא אף לאחר שכבר החזיק דייר ב' בבית א'.

אתמול
למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

'פי תקרה יורד וסותם' - בתקרה שטוחה ובתקרה משופעת

רשות היחיד, אלא שחכמינו ז"ל אסרו לטלטל חפצים בתוכו; הקלו חכמים ואמרו שאם גודלו - לדוגמה - כ'בית ארבעה סאין', ומחצית מהשטח מקורה, כך שיש לחלק המקורה מחיצות משלושה צדדים, אף אם התקרה משופעת פיה יורד וסותם את הצד הרביעי ונחשב כמחיצה; ומכיון שהמקום מחולק למחיצה באמצעו, נמצא שיש כאן שני שטחים נפרדים שגודלו של כל אחד אינו עולה על 'בית סאתיים', ואינם נאסרים בטלטול.

[שו"ע שנה, יב, ומשנ"ב צא-צב; ביאורים ומוספים דרשו, 45]

הלכה למשה מסיני, ש'פי תקרה יורד וסותם', דהיינו, שטח מקורה המוקף במחיצות משלושה צדדים, קצה התקרה נדון כאילו הוא 'יורד' למטה בצד הרביעי ו'סותם' אותו, ונחשב כמחיצה רביעית. במה דברים אמורים? בתקרה שטוחה, אבל תקרה משופעת, אין פיה יורד וסותם; ויש שהסתפק אם הגבלה זו היא מדאורייתא או מדרבנן.

אולם, ב'קרפף שלא הוקף לדירה', שהוא שטח המוקף בארבע מחיצות, וגודלו יותר מ'בית סאתיים', אשר מדאורייתא הוא

א' בסיון | רבי מאיר ב"ר שמואל הלוי הורוביץ זצ"ל, אב"ד טיקטין

ביום זה בשנת ב' אלפים תמ"ט, באו בני מרפידים למדבר/הר סיני כדי לקבל את התורה למרגלות ההר. בפרעות מסעי הצלב בשנת ד' אלפים תתנ"ו, שבוע לאחר שהחלו הפרעות בקהילת וורמייזא בהרס, ביזה וחורבן בתי הכנסת וכו', החל הטבח הנורא ביהודי העיר הי"ד, ובמהלכו נהרגו עקה"ש ולא המירו דתם כ- 800 יהודי העיר הי"ד. (כמופיע בקינת "מי יתן ראשי מים").

יארצייט:

תק"ג: רבי מאיר ב"ר שמואל הלוי הורוביץ זצ"ל, אב"ד טיקטין.
 תרע"ג: רבי יוסף אהרן ב"ר אליעזר זאב ראב"ן זצ"ל, מבוטשעטש, (המכונה הבעש"ט הקטן), בעל יד יוסף.
 תרפ"ה: רבי אליעזר דוד ב"ר עמרם גרינוולד זצ"ל, רבם ור"י של קהילות צעהלים, וישווא וסאטמר, בעל קרן לדוד.
 תרפ"ח: רבי אברהם מנחם מנדל ב"ר מאיר שטיינברג זצ"ל, אב"ד ברודי, בעל מחזה אברהם ועוד.
 תרצ"ה: רבי שמשון ב"ר ישראל מנחם ברסקי זצ"ל, מחשובי המשפיעים בברסלב.
 תש"ז: רבי מרדכי ב"ר שלמה דב שפירא זצ"ל, אב"ד קאמינקא.
 תש"ח: רבי אליעזר ליפא ב"ר חיים יעקב ביק זצ"ל, אב"ד מאהליב ומעז'בוז'.
 תש"ס: רבי אהרן יחיאל ב"ר דוד לייפר זצ"ל, מנדבורנא-באניה-צפת.

מ"ד לעומר

יארצייט הרה"ק רבי מאיר ב"ר אהרן אריה מפרמישלאן
 הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן אמר: "כל מחלוקת זקוקה לשני צדדים, אדם אינו יכול להתקוטט עם עצמו. משול הדבר לשניים שאוחזים בחבל, וכל אחד מושך לצידו - ברגע שאחד מרפה בחבל, השני מתמוטט ונופל, וצריך לפנות לבעלי המחלוקת: הרפו מהחבל בטרם תהיו אתם הנופלים".

(מבחר מאמרים חי"ג פרשת קרח)

אם יש לאדם מסוים מחלוקת איתנו נזכור שאין מחלוקת בלי שני צדדים ונשתדל אנו להקדים ולוותר

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרכר שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין שליט"א**
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין שליט"א**
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר שליט"א**
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד שליט"א**
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס שליט"א**
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

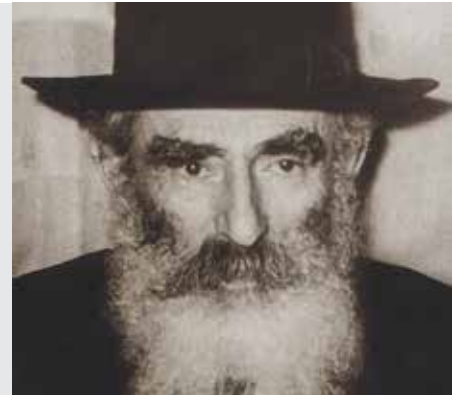

הרי **שלום יכנס ואברהם פוקס שליט"א**
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

מדוע אנשים מרגישים הנאה גדולה מסיפור לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

שאינם נגרמים מחמת התאוה, אלא היא מחמת רוחניות הטומאה המלפפת את האדם להחטיאו.

והגר"י לוינשטיין (אור יחזקאל ימים נוראים שיחה א) ביאר, שבאמת מצד הטבע אין הנאה כלל בסיפור לשון הרע, וכדברי חז"ל (תענית שם), אלא שעל ידי ההרגל בדברי לשון הרע, נעשה לו לעונג שאין לו שיעור, והאדם עצמו בהתרגלו בעוון זה, עושהו לעוון שיש בו הנאה גדולה.

והגר"ח פרידלנדר (שפתי חיים מידות ועבודת ה' ח"א עמ' כב) ביאר בשם הרב דסלר, שמעצם סיפור לשון הרע אין הנאה, אלא ההנאה היא מכך שחושב שאם יקטין את ערך חברו ויגלה את מומו, יגדיל בזה את ערך עצמו ויתכבד בקלון חברו, שהרי הוא נקי מכל אותם פגמים ומומים שסיפר על חברו, והנאה זו מושגת כולה על אשליה ודמיון שוא, שערכו האמיתי של האדם נמדד כפי שנראה הוא בעיני אחרים, אך אין בזה תועלת והנאה ממשית, ולפיכך אמרו ש'אין יתרון לבעל הלשון'.

ביאור נוסף הביא בספר דרש דוד (תזריע עמוד טט), שהנאתו של המספר לשון הרע אינה נגרמת מרווח או כבוד שמתווסף למספר, אלא מחסרונו והשפלתו של השני ע"י הלשון הרע שאומר עליו, לפיכך אין זה נחשב כלל כהנאה, שכן אין זה הנאה חיובית אלא הנאה שמגיעה מהעדר הטוב של הזולת, וכעין הנאתו של הנחש שמכיש את האדם וכל הנאתו היא מחסרון המוכש, שע"ז אמרו לו החיות לנחש 'מה הנאה יש לך?' [וראה גם במהר"ל (נתיב הלשון פ"ג) שכיון שאין הנאה מלשון הרע, בהכרח שאינו עושה כן אלא מפני תשוקתו אל הרע].

בסעיף ו' מהפתיחה (לאווין) כותב החפץ חיים כי המספר והמקבל לשה"ר עובר גם בלא של 'לא תחללו את שם קדשי', משום שאין בעבירה זו תאוה והנאה גשמית שמחמתה התגבר יצרו עליו, ועל כן נחשב העוון הזה כמרד ופריקת עול מלכות שמים בעלמא.

בביאורים ומוספים מביאים, כי על דבריו אלו של הח"ח אמר החזו"א (הגרא"ל שטיינמן בשמו, אעלה בתמר עמ' לו) שכנראה שהח"ח לא טעם את ההנאה שיש בלשון הרע [והגרא"ל שטיינמן (שם) העיר, שבאמת המעיין בספרי הח"ח יראה שבפקחותו ידע היטב את כל האופנים והדרכים של היצר הרע שיש לו בלשון הרע. וראה גם מה שכתב בנו הג"ר לייב (קיצור תולדות הח"ח עמ' 14), שאביו הח"ח ידע את כל האופנים והערמומיות שיש בין מוציאי דיבה, כתוצאה מהמחלוקת הגדולה שהיתה בצעירותו בעיר ראדין עם רב העיר, שהתקבץ אצלו אז חומר רב מהסכסוכים והמריבות שהיו אז. והוסיף שם, שלדעתו המחלוקת הזו היא שהעירה את רוחו לחבר את ספרו החפץ חיים, וראה להלן מה כוונת הח"ח שאין בזה הנאה].

ובטעם הדבר שבני אדם כן מרגישים הנאה גדולה מסיפור 'לשון הרע', כתב בשמירת הלשון (שער התבונה פרק יג) בשם הגר"א (משלי א, כג), שאף שאין הנאה גשמית לדבר דברים בטלים וליצנות, מכל מקום יש בזה הנאה יותר מכל העברות, כי בכל דבר שאדם עושה נותנים לו רוח ממרום שהיא כמעין הנובע, ורוח זו אינה שוקטת עד שיעשה עוד דברים כאלו, וככל שהעבירה גדולה יותר כך רוח הטומאה הבאה ממנה גדולה יותר. וכ"כ הגר"י סלנטר (אגרת המוסר) שלשון הרע הוא מסוג החטאים